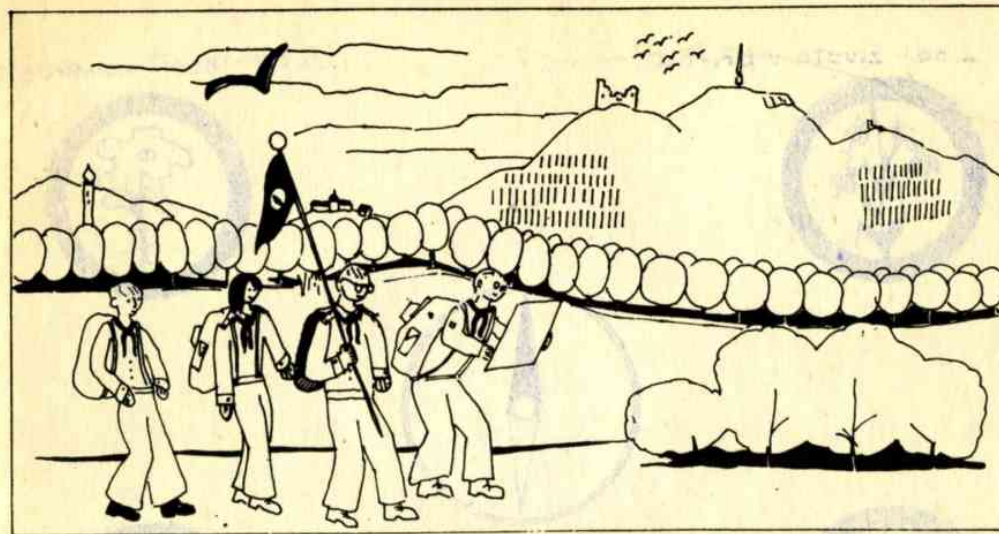

**IV. SBORNÍK ZEMĚPISNÉ SPOLEČNOSTI
PO CESTÁCH VLASTI
DOMU PIONÝRŮ A MLÁDEŽE V BRNĚ**

I. od - života v přírodě

II. od. - lesní moudrosti

IV. od. - ochrany přírody

III. od. - kult. historie

Zeměpisná společnost "Po cestách vlasti", byla založena 7. listopadu 1953 podle pionýrského kolektivu Globus ve Sverdlovsku. Vznikla z dětí vybraných z kroužků Domu pionýrů a mládeže v Brně, které v létě 1953 absolvovaly I. výzkumnou pionýrskou expedici v Prudké u Doubravniku a od počátku měla charakter vlastivědné společnosti s cílem kolektivní výchovy dětí ke komunistickým ideálům. Pracovala vlastní systém práce, vytvořila výchovné systémy - Stanovy, jimiž se členové řídili, symboliku a vytvořila trvalou síť tradic.

Od té doby uplynulo již téměř 25 let. To znamená, 25 letních pionýrských táborů - stanových nebo pochodových expedic, 23 zimních expedic, řadu třídních pochodů, výletů, závodů hlídek, srpnových aktiv, her, olympiád a dalších akcí. Zeměpisnou společností prošlo mnoho pionýrů, z nichž nejvytrvalejší po splnění příslušných zkoušek tak zvaných minim a sepsání vlastivědné práce se stali řádnými členy vlastivědců, případně lektorů. Do dnešního dne má Zeměpisná společnost 270 vlastivědců a lektorů. V roce 1968 se stala společnost samostatnou pionýrskou skupinou při DPM v Brně.

Kolektiv nechtěl nikdy stát mimo pionýrskou organizaci, naopak chce být příkladem ostatním pionýrským kolektivům a předávat jim zkušenosti ze své práce. Každý rok koná výstavu z výsledků práce a přibližně 1x za 5 let vydává své sborníky. Tento, již čtvrtý sborník chce seznámit čtenáře se současnou "Zeměpisnou společností" "Po cestách vlasti", její historií a výsledky práce posledních pěti let.

Pionýrská skupina v letech 1973-1978 navazovala na tradice minulých let, hledala nové formy a náměty pro pionýry. Její struktura byla následující.

Pionýrský rok 1973 - 1974:

Skup. ved. - s. Skládanková, hospodář - s. Pomeček
1. Ježci - s. Ivan Pšikal, předseda odd. Ivo Ceněk
2. Ochrana přírody - s. Pavel Tríska, před. R. Fišer
3. Kulturní historie - s. Skládanková, předs. P. Tauš
4. Života v přírodě - s. Petr Boháček, předs. Mališková
5. Lesní moudrost - s. Mir. Toman, předs. I. Zdenková
Předseda rady ZS - Ivan Stehlíček, praporečník Helena Trísková, ved. deníku - Lenka Vodičková

Pionýrský rok 1974 - 1975:

Skup. ved. - s. Mir. Toman, hospodář - s. Pavel Šmíd
1. Ježci - s. Ivan Pšikal, předseda Radka Taušová
2. Ochrana přírody - s. M. Jamborová, předs. R. Fišer
3. Kult. historie - s. H. Skládanková, předs. P. Tauš
4. Života v přírodě - s. Jiří Mičánek, předs. Mališková
5. Lesní moudrost - s. P. Tríska, předs. I. Zdenková
Předseda rady ZS - Petr Jirásek, ostatní čl. rady jako v minulém roce. V oddílech se zavedl družinový systém.

Pionýrský rok 1975 - 1976:

Skup. ved. - s. Mir. Toman, hospodář - s. Pavel Šmíd

ZEMĚPISNÁ SPOLEČNOST „PO CESTÁCH VLASTI” 1973 - 77

1. Života v přírodě - s. M. Krčmová, předseda Radka Taušová
2. Ochrana přírody - s. P. Pšikal, předseda Radim Fišer
3. Kulturní historie - s. M. Jamborová, později Mičánek, předs. Vodičková
4. Lesní moudrosti - s. I. Pšikal, předseda I. Zdenková
Předseda rady ZS - P. Jirásek, praporečník - V. Štěpánský, ved. deníku M. Mališková.

Pionýrský rok 1976 - 1977:

Skup. ved. - s. Mir. Toman, hospodář - s. Pavel Šmíd, technik - Pavel Tríska
1. Života v přírodě - s. Vít Havel, předseda Vít Loučka
2. Ochrana přírody - s. Pšikal P., P. Boháček, předseda Z. Pospíšilová
3. Kult. historie - s. M. Toman, předseda Hana Rotalová
4. Lesní moudrosti - s. I. Pšikal, předseda Jan Svoboda
Předseda rady ZS - V. Štěpánský, praporečník - I. Hložánek, ved. deníku L. Vodičková. Velká pozornost se věnovala akci "Paprsek".

Pionýrský rok 1977 - 1978:

Skup. ved. - s. Mir. Toman, hospodář - s. P. Šmíd, technik - Ivo Studený
1. Života v přírodě - s. P. Šmíd, předseda
2. Ochrana přírody - s. P. Boháček, předseda
3. Kult. historie - s. M. Toman, předseda
4. Lesní moudrost - s. Vít Havel, předseda
Předseda rady ZS - Jan Svoboda, praporečník - Vít Urban, ved. deníku Zora Pospíšilová.

1973 - 1974

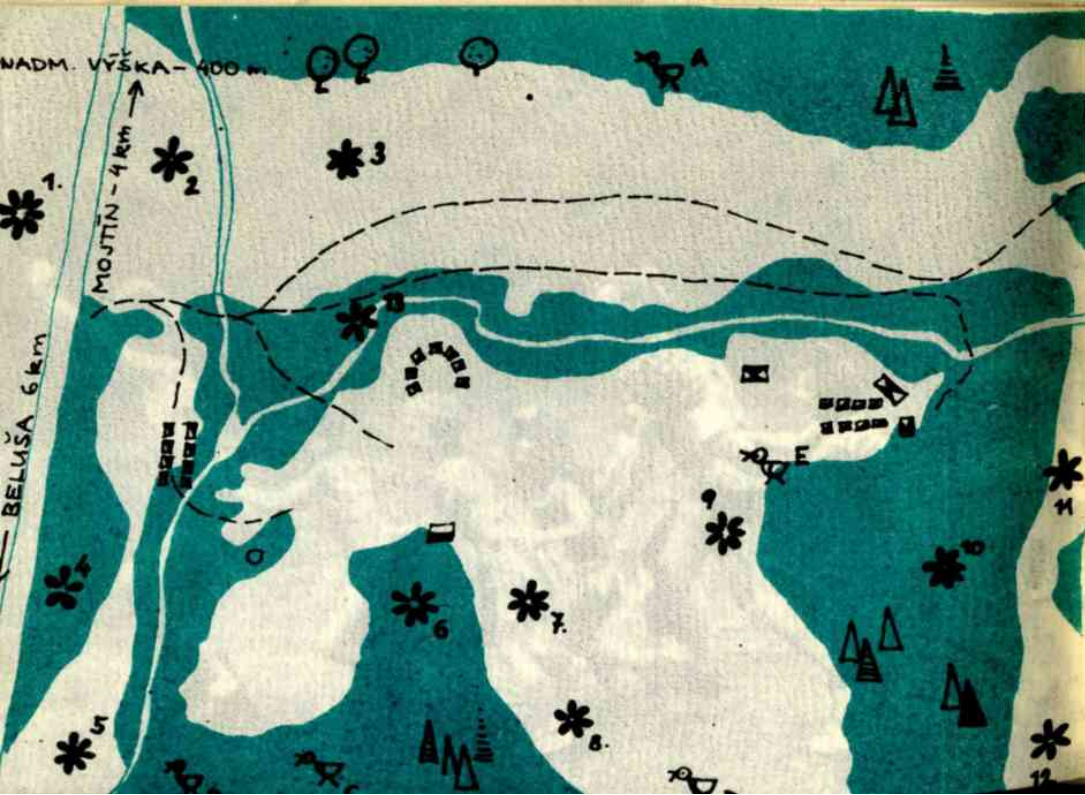
Rok byl ve znamení oslav 25.výročí PO. Mimo jiné se zapojili také do hry P 25 naše oddíly. Do konce školního roku jsme měli kytici všech 25 karafiátů včetně stuh.

Podzimní pochod vedl z Letovic přes Rudku a Černovice do Nedvědice. O vánocích jsme byli na zimní expedici ve Štítech. Přes špatné sněhové podmínky jsme měli nejen lyžařský výcvik, ale i olympiádu. Nedostatek sněhu jsme nahrazovali dalším programem v přírodě.

Jarní pochod se konal v oblasti Chřibů. Před velikonočním pondělím jsme uspořádali soutěž o nejlepší kraslice a mrškačky mezi oddíly. Na jaře také vyvrcholila soutěž Zlatý list, do kterého se zapojily přírodovědné oddíly. Květnový pochod i Závod hlídek byl bezprostřední přípravou na XXII.letní expedici.

Na letní expedici jsme se vypravili do Strážovské hornatiny. Za Belušou měly oddíly své tábory, se společným nástupištěm, kuchyní a jídelnou. Odtud jsme podnikali delší i kratší pochody na Strážov, Čičmany, Bojnici, Prívidzu, Vážskou kaskádu, Sulovské skály. V táboře jsme se učili tábornickým dovednostem, pořádali turnaje, mimo jiné jsme hráli velice zajímavou celodenní hru - boj mezi černošskými kmeny, které se navzájem utkávali v různých dovednostech. Své pozorování z expedice a vlastivědné sbírky jsme zpracovali a ukázali na podzim na výstavě. V srpnu se vydali nejstarší pionýři na aktiv do Vysokých Tatier, kde jsme společně plánovali další rok činnosti.

1. štírovník rážkatý, vikev čičorka, třezalka tečkovaná, mochna, repík, jehlice trnitá, prvosenka jarní, 2. jitrocel kopinatý, zvonek rozl., mateřídouška, 3. řebříček, jetel luční, jahodník, kontryhel, kopretina b., 4. kopytník evropský, 5. řebříček, mateřídouška, jitrocel, šalvěj, 6. kopytník evropský, kopřiva dvoudomá, 7. pryskyřník, kozi brada luční, šalvěj, černohlávek, štírovník, zvonek rozkládavý, 8. jitrocel, mateřídouška časná, 9. čekanka, 10. kakost smrdutý, hlutý, 11. chrastavec, pomměnk, 12. pryskyřník prudký, pryšec chv., 13. lilie zlatohlavá

a. káně rousná, sojka obecná, straka obecná b. drozd zpěvný
c. pěnkava obecná d. linduška, káně rousná, sýkora konadra
e. sýkora

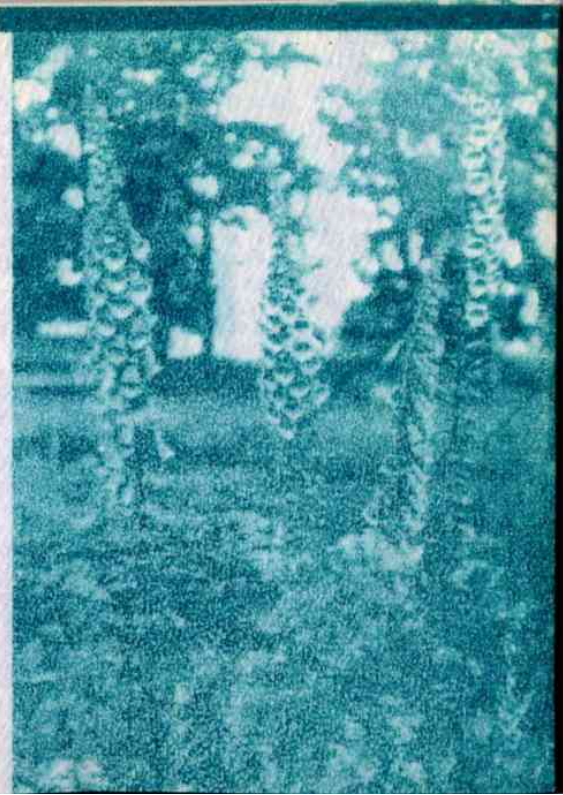

ZAJÍMAVOSTI

TRASY XXII.LETNÍ EXPEDICE

Belušské Slatiny: lázně s prameny 19° teplé sirné vody
Bojnice: hrad založený v 18.stol., lázně s horkými a vlažnými prameny
Povážská Bystrica: původně got.kostel, průmyslové středisko na Slov.
Košecké Podhradie: zříceniny hradu založeného r.1272
Zliechov: kroje a výšivky na bílém podkladě
Čičmany: zachovalá lidová architektura
Mojtín: na jihovýchod od obce velká Mojtiňská jeskyně
Strážov: opevnění z doby lužické a sídliště z doby římské
Domaníža: sídliště ze staré doby železné
Rohatín: vysoký skalní hřeben /852 m/ - botanická lokalita
Košecké Rovné: v kostelíku jsou lidové plastiky z 18. - 19.stol.
Nitranské Rudno: slovanské sídliště z období Velké Moravy
Valaská Belá: sklářský a textilní průmysl
Súlov: těžké partyzánské boje za II.světové války, hrad z 15.stol.
Lietavská Lúčka: velká cementárna
Prievidza: pomník SNP z r.1946-51, těžný a chemický průmysl
Nevidzany: pomník padlým ve II.světové válce
Nováky: velká ložiska hnědého uhlí a lignitu, chemický průmysl
Dubnica nad Váhom: zbytky osídlení ze starší doby kamenné, str.prům.
Trenčianské Teplice: lázně s horkými sirnými prameny, krásný park
Brada: 816 m - dominanta Súlovských skal
Virolaje: velké slovanské mohylové pohřebiště z období Velké Moravy
Klačno: zachovalá lidová architektura

náprstník velkokvětý

1974 - 1975

V tomto školním roce jsme se zapojili do celostátní hry E 30, družiny v oddílech začaly hrát skupinovou hru "Objevitelé nových zemí". V rámci celoskupinové hry jsme plnili různé krátkodobé i dlouhodobé úkoly. Za body, které jsme získali v soutěžích jsme si "kupovali" výzbroj pro plavbu kolem světa. V rámci obvodu Brno III jsme byli v Expedici 30 nejlepší pionýr. skupinou.

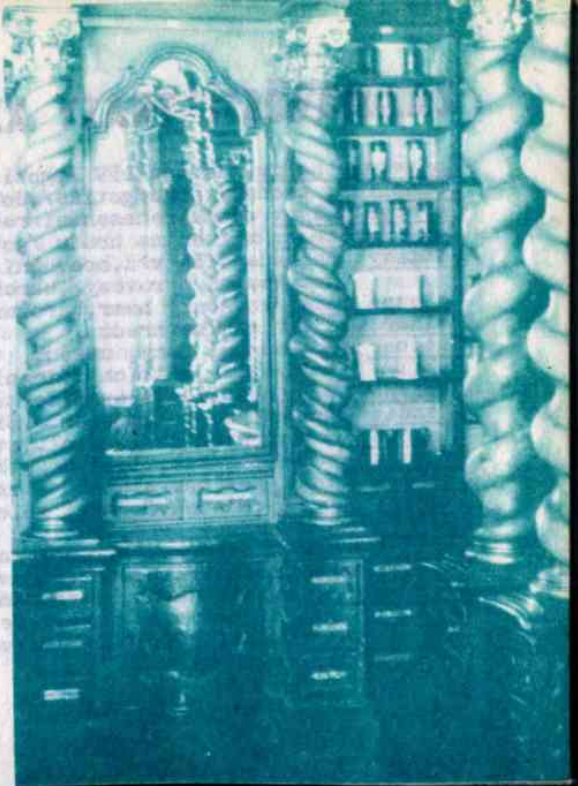
Na podzim byla netradiční dvoudeňní olympiáda, která se konala v Těšanech, společně s několika jinými pionýrskými skupinami. Trasa podzimního pochodu vedle z Brna do Okříšek vlakem, odtud do Kněžic, Třeště a přes kostelec domů. Zimní expedice byla v Jeseníkách v Alfonovicích, bylo zde velmi málo sněhu. Pořádali jsme vycházky do přírody, lyžařský výcvik byl na Červenohorském sedle.

Na jarním pochodu jsme byli kolem Vranovské přehrady. Nectovské údolí u Šubířova se stalo tábořištěm květnového pochodu. Odehrávalo se zde několik mezioddílových soutěží. U příležitosti osvobození Brna jsme uspořádali "Akci N" - soutěž, v níž družiny objevovaly tajemné nápisy a postupovaly podle šifrovaných zpráv, až objevily zakopaný "německý archiv" z II. světové války.

Letní expedice byla pochodová na Šumavě. Oddíly měly své trasy a prošly celou západní Šumavu včetně Chodska. Oddíly se setkaly v Klatovech, Železně Rudě a Sušici. Poslední týden jsme strávili všichni společně v Kašperských Horách, kde byla expedice ukončena olympiádou, táborovým ohněm. Vyvrcholila zde také hra "Objevitelé nových zemí". Během roku jsme se zúčastnili také některých soutěží, např. Zlatý list, Střelecká soutěž nebo Stezka odvahy.

IX. LETNÍ EXPEDICE

barokní lékárna v klatovech.

ZAJÍMAVOSTI TRASY XXIII. LETNÍ EXPEDICE

Kašperské Hory: radnice/1597/, gotický kostel, půvabné městečko
Domažlice: chodský hrad/gotika/, dolní brána renesance, barokní domy
Horšovský Týn: zámek, renesanční radnice, museum
Nový Horšejn: zřícenina hradu /gotika/, bukový porost s kleny
Klatovy: černá a bílá věž, opevnění ze 14. a 15. stol., renesanční radnice, got. kostel/upravený/, barokní zařízení lékárny, katakomby,
Železná Ruda: kovářský hamr, barokní kostel, středisko rekreace
Velhartice: zřícenina hradu
Sušice: renesanční domy, museum
Rabí: jedna z největších zřícenin u nás
Draženov: chodská lidová architektura
Klenší: barokní kostel, museum J. Šimona Baara, výroba keramiky
Klenová: státní hrad ze 13. stol., státní galerie moderního umění
Trhanov: barokní zámek, /Lomikar/, barokní kostel
Kozínův Újezd: Kozínův statek - museum
Pančič: Javorná; Místek; Přeten: zalesněné vrchy-cíle turistické cest
Svojšíce: renesanční tvrz, gotický kostel
Černé a Čertovo jezero: přírodní rezervace
Kvílda: st. přírodní rezervace, rázovitá šumavská stavení
Ryzmberk: zřícenina hradu, rozhledna
Herštýn: státní přírodní rezervace
Jesení slat: státní přírodní rezervace
Kašperk: gotický hrad

VELHARTICE

Předkové pánů z Velhartic sídlili na Malém Boru u Horažďovic a později ve Vzduňkách, odkud název Vzduň. Jeden z nich začal na začátku 14. století jednoduchou stavbu gotického hradu Velhartic, podle něhož si pánové ze Vzduň vzápětí vyměnili rodové jméno. O něco později Bušek z Velhartic, komorník císaře Karla IV., stavbu rodového hradu zdokonalil. Provedl na Velharticích stavební pokus, jaký neměl v českých zemích období - rozšířil hradní stavbu o mohutnou ochrannou část, kterou spojil se starým hradem velkolepým kamenným mostem na masivních pilířích. Rod pánů z Velhartic měl hrad jen do roku 1390. Roku 1628 jej získal i s celým panstvím císařský plukovník don Martin de Huerta, který si vyprosil na císaři právo, aby směl užívat titulu svobodný pán z Velhartic. Španělský kořistník neměl nic společného se starobylým, dávno vymřelým českým rodem.

Již koncem 17. století hrad zpustl. Roku 1878 byl hrad opraven a po roce 1950 byl restaurován především Huertův palác. Nyní je hrad přístupný veřejnosti.

Výňatek z vlastivědecké práce Vaška Štěpánského.

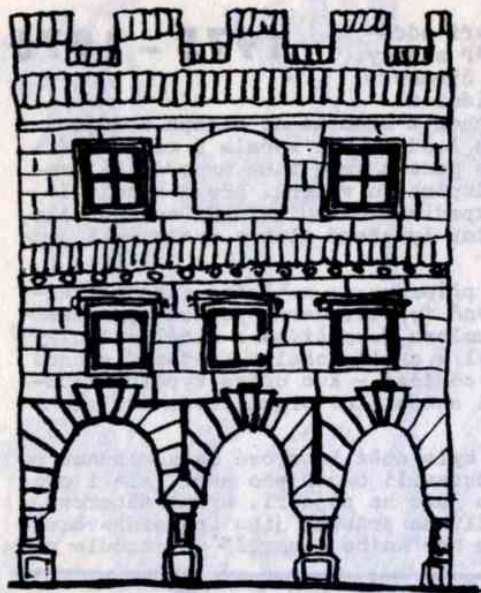
V tomto roce jsme měli čtyři oddíly, ale počet pionýrů dosáhl téměř stovky. Zahájili jsme svoji pravidelnou činnost v říjnu. Hned následovala olympiáda a další tradiční akce. Podzimní pochod z Blanska do Sloupu a Rájce-Jestřebí, kde měl svoji základnu I. oddíl. Zde začala i celoroční družinová hra "Kniha džunglí". Na podzim jsme také uspořádali tradiční výstavu, která měla velký úspěch. Po večerní hře a kondiční vycházce jsme odjeli na zimní expedici do Loučné nad Desnou. Škola, ve které jsme bydleli, měla vlastní lyžařský vlek a vyzkoušeli jsme si lyžování na běžkách.

1975 - 1976

Od února se oddíly začaly připravovat na letní expedici nejen po stránce odborné, ale hlavně fyzické. Jarní pochod jsme zaměřili kolem Kounic, Moravského Krumlova, Templátu a Střelic. Oddíly se sešly v Ivančicích. I. oddíl byl v okolí Mohelna. Květnový pochod na Pyšeláku začal mezi oddílovou soutěží - kdo dříve vypátrá tábořiště ostatních. Závod hlídek byl samostatně organizován pro mladší, starší a vlastivědce.

Letní expedice, již XXIII. byla opět táborová se základnou na louce u Žirovnice. Tábor jsme postavili nejen pro sebe, ale i pro soubor Javorníček z DPM, kterému jsme ho půjčili. Kromě táborové činnosti a sportu se vydaly oddíly na průzkum jihu Českomoravské vysočiny. Na expedici vyvrcholila hra "Kniha džunglí" a rozhodla o vítězi.

1. kaprštík, 2. lilie zlatohlavá, 3. dřipatka tetrasná, 4. hvězdičkatá karmouzek, 5. zvonek broskvovitý /z výskumu přírodovědných oddílů/.

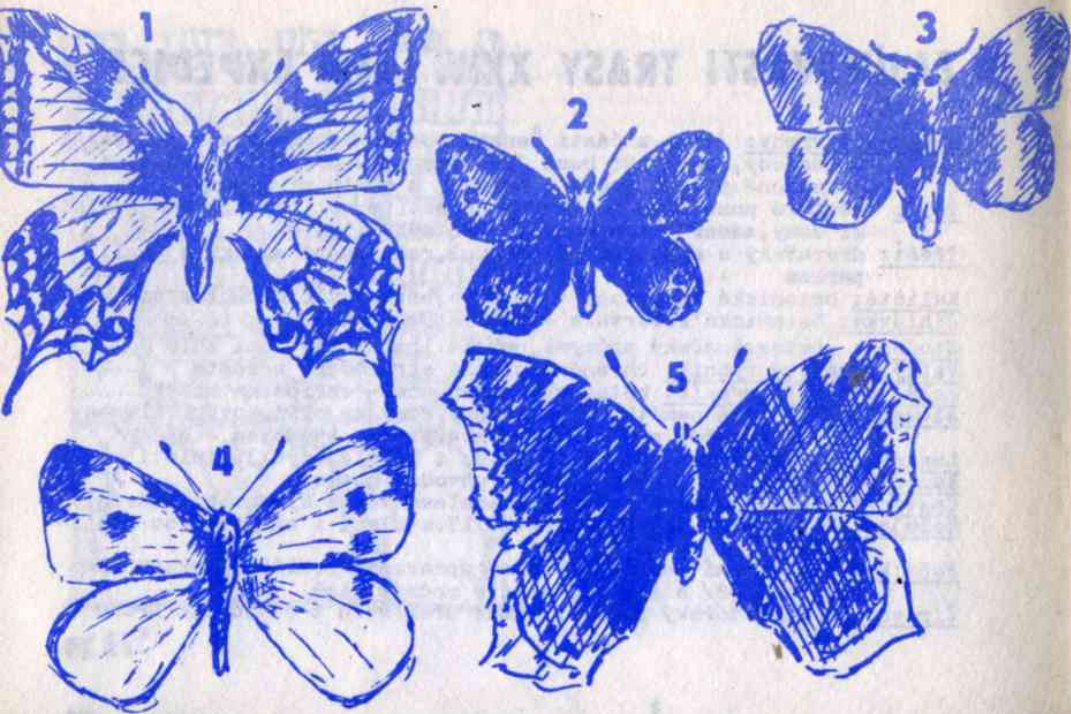

TELČ

z výhledu okna k. l. histor.
kreslil Petr Pásek

ZAJÍMAVOSTI TRASY XXIV. LETNÍ EXPEDICE

- Jihlavské vrchy: jedna z částí Českomoravské vysočiny z velké části zalesněny, nejvyšší hora Javořice /837 m/, pro reliéf jsou příznačné ploché vrchy s balvany a skalními útvary
- Telč: městská památková rezervace, náměstí s gotickými a renesančními domy, zámek - renesanční přestavba 1566-80
- Třešť: dřevařský a nábytkářský průmysl, renesanční zámek, s angl. parkem
- Kaliště: botanická rezervace - ostřice, brízy pyšilé, ďáblík bahenní
- Jihlávka: botanická rezervace - ďáblík bahenní
- Studená: potravinářský průmysl, poblíž lom na stavební žulu
- Velký pářezitý rybník: chráněná plocha stromového porostu
- Malý pářezitý rybník: botanická rezervace - chrápatka horská
- Slavonice: městská památková rezervace, domy se sklípkovými klenbami, renesanční průčelí se s grafitovou výzdobou a štíty
- Landskátejn: zřícenina pozemního hradu z 1. poloviny 13. století
- Kamenice n. Lipou: renesanční zámek původně gotický
- Castrov: kostel původně gotický, hranolová věž s klenutou předsíní
- Božejov: renesanční zámek z počátku 17. století s sgrafitovou rustikou
- Počátky: renesanční radnice, barokně upravená, rodiště Otakara Březiny /1868/ s památní síní v rodném domě
- Žirovnice: perletářský průmysl, zámek přestavěn z původního hradu

Ústřední rada FO SSM vyhlásila pro letošní rok celostátní brannou hru "Vždy připraven". Naše skupina chtěla prokázat, že úspěchy ve hře P 25 nebo E 30 nebyly náhodné, a tak jsme plánovali řadu akcí a s elánem jsme se pustili do jejich naplnování.

Po podzimní lehkoutletické olympiádě, která proběhla ve znamení Dne mladého obránce vlasti, jsme odjeli na podzimní pochod do oblasti Českomoravské vysočiny. Oddíly začaly svůj pochod z nejrůznějších stran, ale druhý den jsme si dali sraz ve Velkém Meziříčí, kde se konala soutěž, jak známe průběh osvobození ČSSR za II. světové války. Na zimní expedici jsme se vydali opět do Loučné n. Desnou kde jsme si kromě pravidelného lyžařského výcviku na sjezdových i běžeckých lyžích vyzkoušeli vlastnosti sněhu i při hrách, zimních stavbách a závěrečném "mrnění", kdy jsme zkoušeli jízdu na igelitových pytlích, pekáčích a dalších neobvyklých dopravních prostředcích. Na závěr jsme uspořádali lyžařské závody ve sjezdu a slalomu a Sokolský závod branné zdatnosti. Vítězové těchto závodů nás pak reprezentovali v obvodním kole. Z nich si vedl nejlépe J. Svoboda, který postoupil až do městského kola a zde byl čtvrtý.

Na jaře se zúčastnili soutěže "O partyzánský samopal" a mladší dívky získaly čtvrté místo v městském kole. Na jarním pochodu v ob-

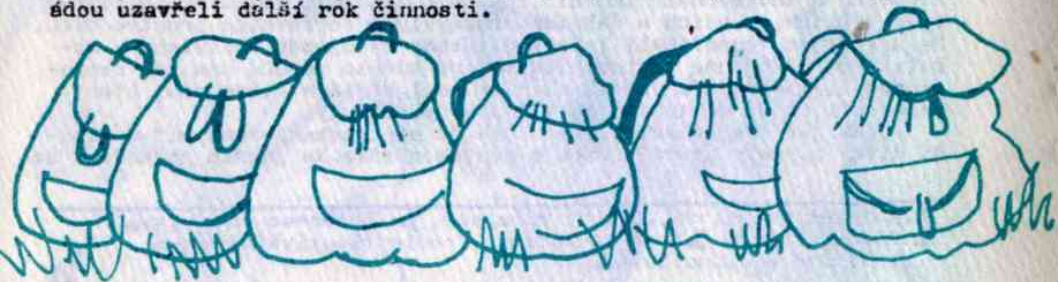
1. lotakárek fenyklový, 2. okáč rudopasý, 3. pabourovec jestrábí, 4. bělásek zelný, 5. babočka osilová (podle vlastivědné práce J. Klímové a J. Musilové).

1976 - 1977

lasti Chřibů bojovaly oddíly s nepřízní počasí, ale přesto poznávaly zajímavá místa svých tras ve Slavkově, Bučovicích, Kyjově a jinde.

Na květnový pochod jsme jeli společně do údolí říčky Chvojnice nedaleko Ketkovského hradu. Závod hlídek byl náročný tentokrát především pro vlastivědce, kteří nočním pochodem i další trasou dokázali svoji pohotovost, schopnost orientace i vlastivědné znalosti. Ostatní se zúčastnili jednodenního závodu hlídek, v němž splnili na kontrolách nejrůznější úkoly z turistiky, vlastivědy a z historie PO SSM.

O letních prázdninách jsme pak společně odjeli na východní Slovensko na XXV.letní expedici. Během ní prošly oddíly po vlastních trasách zajímavá místa jako Dukla, Svidník, Bardějov, Zborov, Levoču, Spišské Podhradí a mnoho dalších míst. Sešli jsme se v Jablonové pri Levoči, kde jsme společnou hrou, táborovým ohněm a olympiádou uzavřeli další rok činnosti.

ZAJÍMAVOSTI TRASY XXV. LETNÍ EXPEDICE

Vyšný Komárnik: první obec osvobozená Sovětskou armádou /6.10.1944/
architektonická památka - dřevěný kostelík

Dukla: Památník dukelských hrdinů - přírodní museum, rozhledna

Svidník: museum ukrajinské kultury, pamětní deska M.A. Kutuzová

Stropkov: kostel a klášter původně gotický, interiéry barokní

Zborov: Zborovský hradní vrch - státní přírodní rezervace

Giraltovce: renesanční kostel, na dvoře učiliště "Giraltovský
dub", věk se odhaduje na 250 roků /chráněný/

Marhaň: mohyly konce mladší doby kamenné, naleziště z mladší doby
bronzové

Sabinov: měštanské domy, zachovalé hradby

Bardějov: gotické město z 1.pol.14.století, opevnění, gotické a
nesanční domy, Šarišské museum

Becherovská Tisina - smíšený bukový porost s tisem červe-
ným

Prešov: průmyslové město, renesanční měštanské domy

Spišská Nová Ves: radnice z roku 1780 - 1820

Levoča: gotické město ze 13.století - hradby, domy, radnice - ze
16.století, kostel s dřevěným oltářem, slepecké museum

Spišské Podhradí: biskupský palác - renesanční, barokně přestavě-
ný, katedrála sv.Martina - původně románská kaple, nyní go-
tika

Bijacovce: románská rotunda s gotickými malbami

LEVOČA - KOŠICKÁ BRĀNA

z výzkumu III.odd.-kreslil V.Urban

A NÁŠ KAČMAR

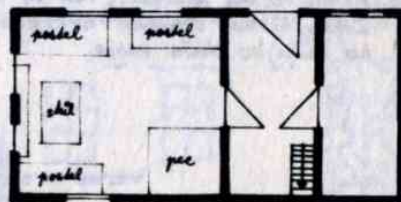
2. 1. Keď ho ony zožinaly, tak se spolu dohovárali.
 Žitko, žitko, drevina netzedsem materina, a já budzem šuhajkova,
 bo šuhajko duša moja.

(východoslovenská)

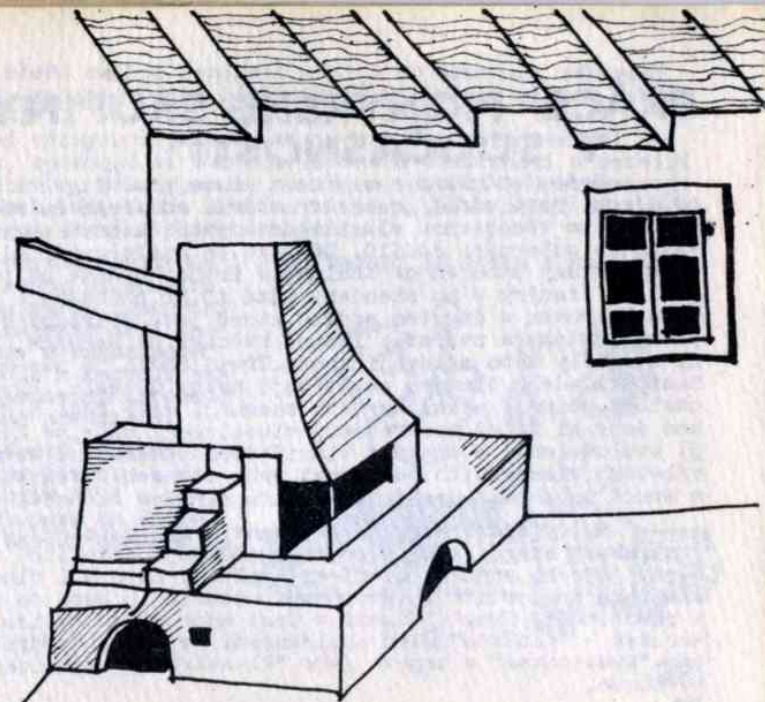
verse z okolí Spišské Podhradie-zapsal I.oddíl

Nižná Voľa

Nižná Voľa č.p.29

Nižná Voľa - pec v chalupě č.p. 34

PRÁCE PIONÝRSKÉ SKUPINY V SOUČASNOSTI

Naše Zeměpisná společnost pracuje ve čtyřech vlastivědných oddílech. První oddíl je složen z dětí od třetí do páté třídy. Je zaměřen na všeobecnou vlastivědu a jeho členové se připravují na vstup do odborných oddílů. Děti se do společnosti hlásí samy nebo jsou získány nábořem na školách. V prvním oddíle se připravují k přijetí za pionýry a po skončení páté třídy přecházejí do odborných oddílů. V druhém a čtvrtém oddíle, které jsou přírodovědné, pozorují pionýři ptáky a zvířata, líšují květiny do herbáře, preparují brouky a motýly nebo odlévají stopy. Třetí oddíl je zaměřen na kulturní historii. Jeho členové navštěvují hrady a zámky, kreslí lidové chalupy, sbírají písničky nebo zkoumají erby měst a starých rodů. Během doby si každý vybere svůj vlastivědný obor, ve kterém dál rozvíjí své znalosti a provádí vlastivědná pozorování, a to zejména na výletech, vícedenních pochodech nebo táborech - expedicích. Turistika a sport jsou také druhým základním okruhem činnosti skupiny.

Každý oddíl pracuje družinovým systémem. Vedoucím družiny je instruktor starší 15 let. Družina sdružuje přibližně stejně staré členy jednoho oddílu, kteří si společně osvojují vlastivědné i turistické znalosti a zpracovávají materiál z akcí do kronik, výzkumů a pozorování. Kromě Plamene a Cest máme u nás systém speciálních zkoušek - "Minimum". Člen společnosti se stává nejdříve "Cestovatelem", pak "Kandidátem" a teprve jako "Vlastivědec" ZS získává všechna práva člena.

Pionýři, kteří chtějí pracovat v ZS i po skončení základní devítileté školy, začínají jako instruktoři a plní si minima lektora a vedoucího ZS.

Oddíl je základní výchovnou jednotkou, ve které se členové učí životu v kolektivu, upevňují si své charakterové vlastnosti a rozvíjí znalosti a dovednosti. Oddíly spolu navzájem soutěží i spolupracují a řada akcí je společná, takže skupina vytváří jeden celek se stejnou koncepcí práce, zájmy a potřebami.

Práci zeměpisné společnosti řídí vedení ZS spolu s kolektivem vedoucích a radou ZS. Snažíme se vytvořit co nejširší pionýrský aktiv, aby se co nejvíce dětí zapojilo do přípravy a organizace činnosti a přispělo k rozvoji naší práce. K zabezpečování činnosti přispívá také kruh přátel PS.

Naše pionýrská skupina žije opravdu bohatým životem a vytváří dobrý kolektiv dětí a vedoucích, který členové po dovršení 15 let jen neradi opouštějí.

POCHODOVÉ EVAKY

batohy se dávají do

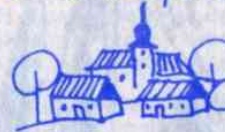
před se čeká na ostatní

pije se u poslední

po a před se mluví

nikdo nemá tajně

 Jíme společně - a napřed si přejeme

 ckodíme Přes

Na výletech nosíme zeleně

Zajímavě a malujeme

 a výzkum dáváme do

 s

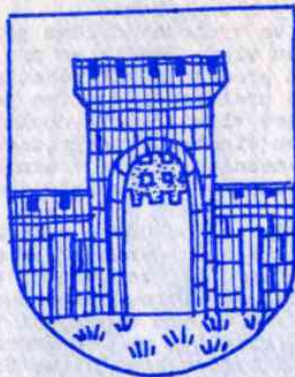
V našich oddílech si získaly oblibu celoroční skupinové hry. Jednou z posledních byla "Kniha džunglí" podle knihy R. Kiplinga. Příběh, který hru doprovázel, se skutečně odehrál ve východoindickém pralese, kde žil Mauglí se svou Seoninskou smečkou vlků. Oddíly se pro tuto hru rozdělily na družiny a každá z nich představovala vědeckou výpravu některého státu, badajícího v těchto pralesích. Nejdříve se družiny pustily do dlouhodobých úkolů, které vlastně byly doplněním činnosti ZS, jako např. veřejné prospěšnou činnost, kroniky, docházka nebo minima. Splnění každého úkolu znamenalo ulovení vzácného motýlka do sbírky nebo kožešinu zvířete a družina si zisk/zlatý, stříbrný, obyčejný/zařadila do své sbírky.

Tyto úkoly vyžadovaly velkou dávku vytrvalosti a ne všem se podařilo je splnit až do konce. Na pochodech i zimní expedici úkoly vystřídaly soutěže a krátké úkoly, ve kterých výpravy prokázaly své znalosti, dovednosti nebo fyzickou připravenost. Na jaře se k dlouhodobým úkolům přidala soutěž o poznání tajemství města. Hra vyvrcholila na XXIV. letní expedici na Českomoravské vysočině. Výprava získala za celoroční výzkum ocenění ve formě tištěných peněz a vracely se džunglí zpět. Po cestě jim však kladl nástrahy Mauglí se svou smečkou. Pokud se výrazně nepodařilo splnit jeho úkoly, musely se družiny vykoupit určitým množstvím vydělaných peněz.

Úkoly prověřily všestrannost celé družiny od bystrosti, rychlosti a pohotovosti, přes samostatnost a schopnost rozhodování, až po vyzkoušení hloubky znalostí. Mauglí se zaměřil také na pořádek v táboře a trestal každý přečin. Hra byla zakončena nočním pochodem.

Slavkov u Brna

Vyškov

Uherské Hradiště

TŘI TRASY PUTOVÁNÍ V CHŘIBECH

Vrchovina Chříby je částí Středomoravských karpát a její poloha od Brna je východní. K tektonickému zdvihu území Chříb došlo koncem třetihor až začátkem čtvrtohor. V jeho reliefu se projevují dva rovnoběžné hřebeny směru sv.- tvořené odolnými, slepenci, pískovci.

Vrchovina tvoří specifickou turistickou oblast s množstvím zajímavostí. Vynikají zde překrásné přírodní scenerie, krásné lesy a údolí, pěkné koupání s rekreací. Četná místa zůstávají dosud stranou zájmu a čekají na své objevení.

Květenný ráz oblasti je dán rozlehlými listnatými lesy. Převažuje buk, dub, smíšený s habrem, dub zimní, smrk, lípa, javor mléčný, klen, jasan. Z živočichů se můžeme setkat se syslem, křečkem, s tchořem svätým a s další zvěří.

Mimořádný význam má tento kraj z hlediska historických zajímavostí. Slavná Velká Morava u Starého města, "nový Tábor" u Nedakonic, sídla jednoty bratrské, boj zdejšího lidu proti nacismu.

Upoutají nás zámky ve Slavkově u Brna, Bučovicích, Buchlovicích, hrad Buchlov, architektura měst. Nelze opomenout ani folklor.

ZS POV vám předkládá tři tří denní trasy z této oblasti, které absolvovaly oddíly na jaře 1977.

1.den: Brno-Koryčany-Cimburk-Buchlovice /18 km/

Z Brna do Koryčan vlakem. Přestup v Nemočicích. Z Koryčan po zelené značce na zříceninu hradu Cimburk, dále asi 1 km po žluté značce na Korek a Karaklun /skální útvary/, kde narazíte na červenou značku. Po ní na Ocásek /553 m n.m./ a dále. Za myslivnou "Na pile" odbočíte doprava na žlutou značku, ta vás dovede do Buchlovic.

2.den: Buchlovice-Buchlov-Salaš /12 km/

Z Buchlovic vyjdete severním směrem po žluté značce. Po 4 km dojdete ke zřícenině hradu Buchlova. Potom po zelené až do Salaše.

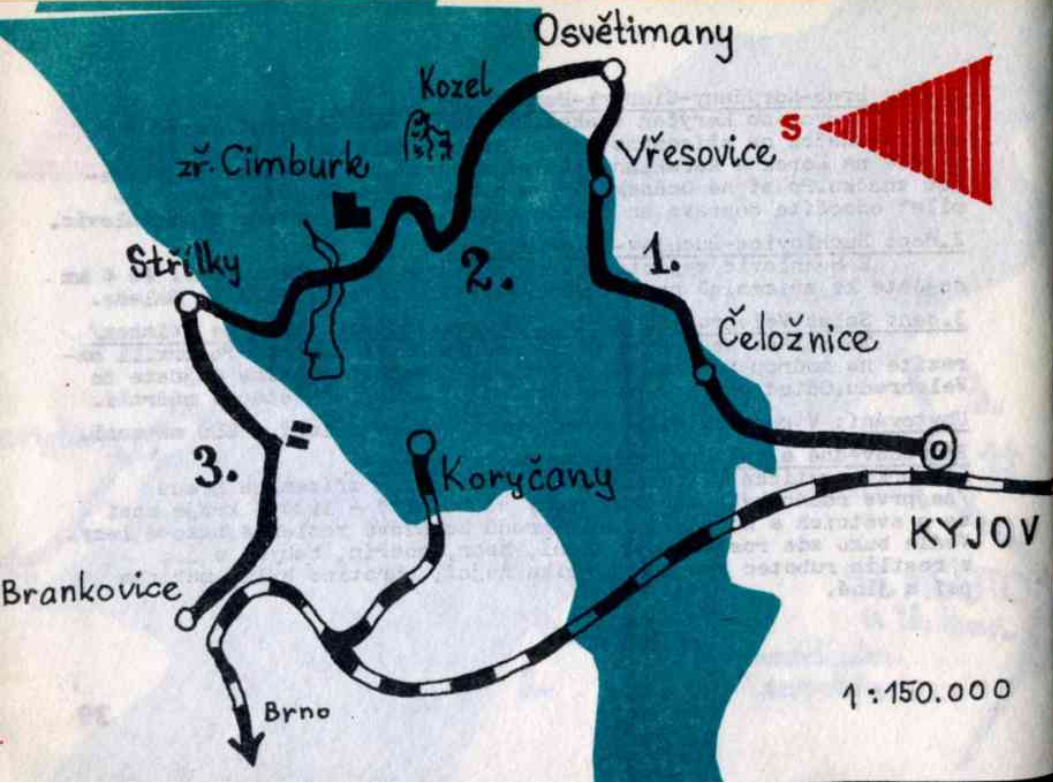
3.den: Salaš-Velehrad-St-Město u Uh. Hradiště/10 km/-Brno /vlakem/

Ze Salaše se vydáte na východ po žluté značce. Po chvíli narazíte na modrou značku, po které kolem potoka Salaška dojdete do Velehradu. Odtud po červené značce až do Starého Města na nádraží.

Ubytování: V Buchlovicích v noclehárně ZDŠ. V Salaši v ZDŠ na zemi.

Přírodovědné a kulturní zajímavosti po cestě:

Cimburk - gotická zřícenina hradu, Buchlov - zřícenina hradu /nejprve románský, později gotický sloh. Salaš - lidové kroje nosí se o svátcích a hodech. V okolí hradu Buchlova rozlehlé bukové lesy. Vedle buku zde rostou: dub zimní, habr, modřín, babyka a j., z rostlin rubatec kverdnatý, bika hajní, ohrovice bílá, mařinka psí a jiné.

1.den: Brno-Kyjov-Dolní Moštěnice-Vřesovice-Osvětímány /12 km/

Z Brna do Kyjova pojedete vlakem. Potom projdete po silnici Kostelcem a dáte se silničkou do Dolní Moštěnice, odtud polní cestou na Skalku a po silnici přes Labutky, Vřesovice do Osvětíman.

2.den: Osvětímány-Hradiště-Cimburk-Střílky /14 km/

Z Osvětíman jdeme po žluté značce kolem Vřesovického rybníku přes Hradiště, až narazíme na zelenou značku. Po ní dojdete na Cimburk, k nádraží Koryčany až do Střílek.

3.den: Střílky-Brankovice-/7 km/ - Brno /vlakem/

Ze Střílek po žluté značce na nádraží Brankovice. Potom vlakem.

Ubytování: Možnost přespání v ZDŠ v Osvětímanech a Střílkách.

Přírodní a kulturní zajímavosti po cestě:

1.den: Kyjov-město s renesanční radnicí z r.1562, renesančním zámečkem z r.1548, vlastivědné museum; Skalka, Labudky, Dolní Moštěnice-o svátcích lidové kroje. Tradiční hody, fašank.

2.den: Hradiště-vykopávky z období velkomoravského; výskyt teplo-milní květeny/vousatka jižní, smrk písečný, smělek štíhlý, víkev panouská, chrpa listnatá, violka skalní a j. Cimburk, Střílky - viz 1.trasa

3.den: Brankovice-tvrziště ze 14.století, barokní kostel; stopy paleolit.lovce, mohyly a drobné nálezy kultury volutové, šňůrové a zvoncových pohárů v lese Žarůšky.

ŘEKY PROUD

1. Řeky proud pá-dí kra-jem kdo chce plout bá-j-ným rájem,
2. Modrý dým va-ne le-sem, čer-ný stín krá-čí vřezem

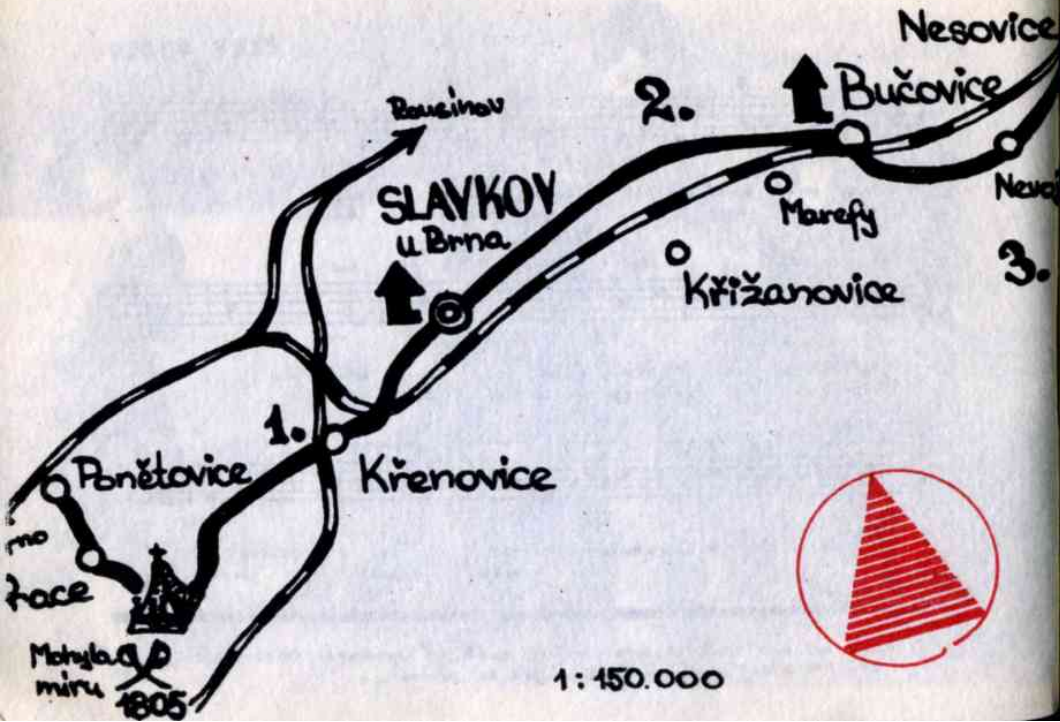

ať ke-ňou dá se s ná-mi ře-ka sní, ře-ka sní
za ře-kou při ky-ta-ře pí-seň zní, pí-seň zní

jou dledy jou dledy z táboráku ohně planou a s osadou
jsem tu s tebou jou dledy jou

3. kdo má rád hvězdy jasné, nejde spát, až vyhasne táborák,
přítel starý, jak ho znám, jak ho znám.

1.den: Brno-Ponětovice/vlakem/-Mohyla míru-Slavkov u Brna/12 km/
Z Ponětovic po zelené značce do Prace a na Prutecký kopec k Mohyle míru. Po prohlídce musea a seznámení s událostmi, které se zde staly, vyrazíte na Slavkov u Brna. Po polní cestě do Zbýšova, odtud po silnici do Křenovic a do Slavkova.

2.den: Slavkov-Bučovice /10 km/
Po důkladné prohlídce kulturních památek ve Slavkově půjdete do Bučovic. Cesta vede stále po silnici.

3.den: Bučovice-Nesovice /10 km/ - Brno /vlakem/
Cesta vede po silnici z Bučovic do Nesovic, přes Vícemilice a Nevojice. Z Nesovic pojedete vlakem do Brna.

Ubytování: Možnost přespání v ZDŠ ve Slavkově a Bučovicích.

Kulturně-historické zajímavosti:

Mohyla míru - nejdůležitější místo bitvy u Slavkova r.1805, Mohyla míru zbudovaná 1910-11 podle návrhu architekta Fanty, Slavkov u Brna - barokní zámek a nové museum, zřízené v jednom křídle zámku. Bučovice - zámek, přírodovědné museum se slováckou jízbou, Nesovice - nad vesnicí Nové zámky stavba renezančního zámku.

U p o z o r n ě n í : Pro absolvování jednotlivých tras se předpokládá nesení kompletní výzbroje v batohu na zádech, včetně spacího pytle. Ve školách nutno domluvit předem možnost přespání na zemi.

ČICH JE TA DIEVČINA

čich je ta die-vči-na z modrěma o-či-ma, při-nes-la

do mlě-na mě-ři-co je-čme-na

z Lísňě

2.

Prosila menáře
habe ji to semlél
že mo dá hoběnkú,
jak je ten celě mlěn.

3.

Dež to zemelete
měto mě neberte,
já vám dám hobiček
kolik sečt bodete.

DOBŘÉ RADY NA CESTU

Několikrát do roka se celá Zeměpisná společnost vydává na vícedenní pochod. Každému takovému pochodu předchází důkladná příprava. Je třeba vybrat a přesně určit místo a trasu, zajistit noclehy a jízdenku na vlak, sestavit jídelníček a určit, co kdo ponese. Na přípravě pochodu se podílí jak kolektiv vedoucích, tak rada ZS a členové oddílu.

Při výběru trasy hledáme takové oblasti, kde jsme ještě nebyli a které přesto zasluhují naši pozornost. Naše cesta vede nejen přírodou a jejími rezervacemi, ale i městy a vesnicemi s kulturními památkami, přes zámky, hrady a zříceniny.

Jízdenku na vlak máme společnou buď pro celou ZS, nebo má každý oddíl svoji. Zajišťujeme ji buď u ČSD nebo v kanceláři Čedoku.

Na jarním a podzimním pochodu /březen, koncem října/ netáboříme v přírodě. Proto předem zajišťujeme dopisem noclehy ve škole nebo v domě pionýrů a samozřejmě s podmínkou, že po sobě druhý den ráno uvedeme místo noclehu do pořádku. Spáváme ve spacích pytlech, které si sami nosíme, na podlaze ve třídě nebo v tělocvičně. Na květnovém pochodu a pochodech na expedicích spáváme většinou pod stany. Noclehy předem zajišťujeme pouze ve větších městech.

Každý oddíl si před pochodem sestavuje jídelníček. Určí, co

se bude vařit, rozepíše na jednotlivé účastníky tak, aby cena byla u všech přibližně stejná a váha úměrná věku účastníka.

V každém oddíle se určí, kdo pone- se společný inventář /sekera, čistící potřeby na boty a šaty, šití, kotlíky, kytaru, fotoaparát a j./ . Na květnovém pochodu táboříme na místě, proto s sebou bereme i inventář, který bychom na delších trasách nosit nemohli /souprava na softbal, badminton, volejbalové a kopací míče, horolezecká lana a další potřeby dle programu/. Za stav a včasné vrácení společného inventáře zodpovídá ten, kdo danou potřebu vyzvedl a nese.

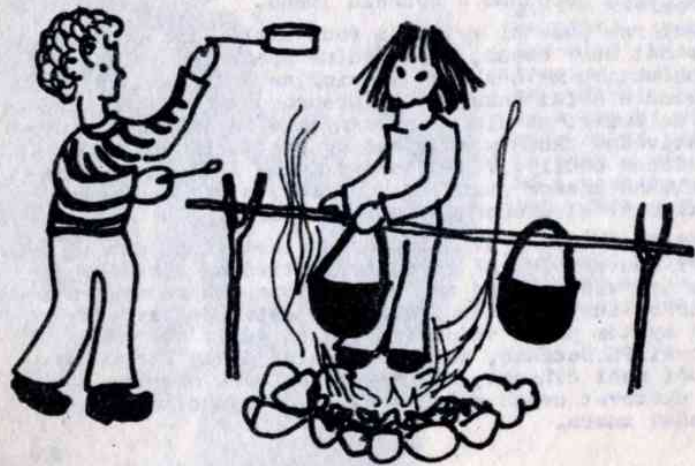
Tak se na přípravě pochodu podílejí všichni účastníci. Všichni se na pochod těší a rádi vzpomínají na prožité příhody.

PERSPEKTIVY

25. výročí založení Zeměpisné společnosti je pro nás významnou a radostnou událostí, ale je pro nás také zavazující, abychom dovedli přenést dobrou tradici dalším generacím, dále ji rozvíjet a neznepronevěřit se jejím úspěchům a dobrému jménu.

I pro letošní rok jsme si vytýčili řadu úkolů. Mimo tradiční akce, kterým chceme dát nový obsah, uskutečníme speciální výlety a pochody pionýrského aktivu na březích, kanoích, na kolech. Zvýšíme úroveň kronik, výzkumů a další dokumentace, propracujeme systém minic. Nejstarší členové se zaměří na plnění odborných vlastivědných zkoušek. Minima a vlastivědné zkoušky je výchovný systém PO SSM, upravený pro věkově smíšené oddíly. V létě pojedeme na XXVI. letní expedici. Stanovou základnu chceme postavit v Orlických horách. Celou činnost budeme motivovat dlouhodobou skupinovou hrou.

V příštích letech chceme zvýšit úroveň vlastivědné práce, abychom mohli například pravidelně vydávat vlastivědné sborníky, dělat průvodce Brnem pro vlastivědné zájezdy, nebo spolupracovat s mu- seem či jinou odbornou institucí. Propracujeme ještě lépe systém práce oddílů a hlavně systém práce vedoucích, jejich výběr a výchovu z řad pionýrů na naší PS. Doufáme, že tyto i další úkoly, které musíme vyřešit, nenaruší naši činnost, ale že naopak naše skupina bude ostatním pionýrům ukazovat cestu vpřed tak, jak ji symbolizuje modrá střílka v našem znaku.

OBSAH:

Úvod	str. 3
Zeměpisná společnost "Po cestách vlasti" 1973-77	str. 4
1973-74	str. 5
1974-75	str. 10
1975-76	str. 16
1976-77	str. 21
Práce pionýrské skupiny v současnosti	str. 28
Pochodové zvyky	str. 30
Čeloroční hra	str. 32
Tři trasy putování v Chřibech	str. 34
Perspektivy	str. 46

Vydal tiskem DFM Brno - 1978.

HA280

